

Slutlig årsberättelse

2022 Programnämnd barn och utbildning

Beslutad av Kommunstyrelsen, den 14 mars 2023

Innehåll

1. Förslag till beslut	2
2. Programdirektörens bedömning och analys	3
2.1 Programdirektörens analys av verksamhetens resultat.....	3
2.2 Händelser av väsentligt betydelse	4
2.3 Förväntad utveckling	4
3. Sammanfattande iakttagelser för programområde Barn och utbildning	6
4. Uppföljning av nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål	7
4.1 Målområde 1	8
Örebroare i sin fulla kraft.....	8
4.2 Målområde 2.....	10
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet.....	10
4.3 Målområde 3.....	15
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro.....	15
4.4 Målområde 4.....	17
Örebro skapar livsmiljöer för god kvalitet	17
4.5 Målområde 5.....	19
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god	19
biologisk mångfald	19
4.6 Målområde 6.....	21
Hållbara och resurseffektiva Örebro	21
5. Programnämnd barn och utbildningsresurser	24
5.1 Programnämndens resurser	25
5.2 Effektivisering	26
5.3 Programnämndens egen verksamhet	26
5.4 Uppföljning av satsningar	28
5.5 Driftnämndernas ekonomiska resultat	32
5.6 Investeringar	37
6. Fem år i sammandrag	38
7. Åtaganden	39

1. Förslag till beslut

En sammanställning av programområdets ekonomi per den 31 december 2022.

Programområde barn och utbildning redovisar en positiv avvikelse på 51,5 miljoner kronor varav 6,9 miljoner kronor är hänförligt till intraprenaderna. Resultatet exklusive intraprenaderna uppgår till en positiv budgetavvikelse på 44,6 miljoner kronor.

Örebro har varit en stark tillväxtkommun vilket har inneburit behov av fler förskole- och skolplatser. Den starka trenden verkar ha brutits även om det kan vara temporärt.

En fortsatt stor utmaning för verksamhetsområde barn och utbildning är att utjämna de klyftor som finns och verka kompensatoriskt. Skillnaden mellan Örebros skolor är stora både vad gäller måluppfyllelsen men också gällande elevernas socioekonomiska bakgrund. Det handlar om att kunna erbjuda en så bra och trygg skolgång som möjligt, från förskola till gymnasieskola, för att alla barn och elever ska kunna utvecklas och få möjlighet till ett bra framtida liv.

Samspelet och samarbetet i kommunen är en viktig förutsättning för att lyckas med verksamhetsområde barn och utbildningsuppdrag.

Förslag till Kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen fastställer Programnämnd barn och utbildnings årsberättelse 2022.

2. Programdirektörens bedömning och analys

2.1 Programdirektörens analys av verksamhetens resultat

Programnämndens uppdrag, i enlighet med reglementet, spanner från myndighetsutövande till strategisk skolutveckling och här har mycket arbete skett under året. Trots avbrott och omprioriteringar, utifrån både Coronapandemin och det säkerhetspolitiska läget, kan konstateras att uppdragen omhändertagits. Arbetet har präglats bland annat av åtaganden med fokus på att skapa förutsättningar för att fler elever ska klara att nå kunskapsmålen, där ett exempel är förstärkningar till elevhälsan.

Programnämnden ska säkerställa likvärdig förskola och skola för alla barn och elever oavsett huvudman och därför behöver det bredare arbetet fortsätta stärkas tillsammans med andra verksamheter och externa aktörer för att stödja och stimulera elevers möjlighet att lära sig. Det bredare arbetet bör inte begränsas till att enbart handla om verksamheten inom barn och utbildning. Det behöver även inkludera till exempel socialtjänst, hälso- och sjukvård och centrala resurser på Örebro kommun för att på så sätt skapa en helhetsbild av barnets/ elevens samlade behov av stöd och hjälp. Utifrån både pandemin och det säkerhetspolitiska läget så har kommunen visat handlingskraft och samverkat för att säkra grunduppdragen och de samverkansformer som uppstått behöver fortsätta även i ovanstående utmaningar.

Skolverket beslutade för andra året i rad, om statligt stöd till kommunerna. För Örebro kommun innebar det ett tillskott på 21 miljoner kronor. Medlen har fördelats ut till förskolor och skolor för såväl kommunal som fristående huvudman. Medlen syftar till att bidra till goda förutsättningar för att minska de negativa effekterna på elevers kunskapsutveckling och hälsa till följd av Coronapandemin.

Programnämnd barn och utbildning redovisar en positiv budgetavvikelse på 51,5 miljoner kronor inom programområdet.

Årets arbete inom digitalisering har bland annat innehållit tre stora områden: fortsatt arbete kring nytt barn- och elevregister, digitala barn- och elevakter samt att etablera och implementera pedagogiska stöd.

Det ökade antalet barn och elever i förskola och skola har lett till att nya lokaler tillskapats. Det har också funnits behov av renovering av lokaler samt ersättning av uttjänta byggnader. Under perioden 2017–2022 har kostnaderna för lokaler inom förskola och skola ökat från cirka 484 miljoner kronor år 2017 till cirka 722 miljoner kronor som är den budgeterade kostnaden för år 2022. Fortsatt kommer kostnadsutvecklingen av våra lokaler att följas kontinuerligt.

Totalt bedöms det finnas förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi inom programområdet, men det kommer även fortsättningsvis att krävas åtgärder och ställningstagande på både kommun-, nämnd- och verksamhetsnivå. Bedömningen i övrigt är att våra verksamheter bedrivs på ett sätt som delvis motsvarar våra uppdrag, men att insatser behövs för att utveckla och stärka uppdragen inom vissa områden och enheter.

2.2 Händelser av väsentligt betydelse

Våren fortsatte till viss del präglas av Coronapandemin och alla verksamhetsformer från förskola till gymnasieskola anpassade sig till rådande omständigheter och samverkade för att kunna upprätthålla verksamheterna vid den personalfrånvaro som uppstod i den så kallade tredje vågen. Alla har arbetat intensivt för att trygga kärnuppdragen och nå målen, genom en fortsatt god samverkan i kommunen och med Region Örebro län.

Utifrån den säkerhetspolitiska situationen som uppstod i februari och fortfarande pågår i och med Rysslands invasion av Ukraina så ställdes Örebro kommun åter inför nya utmaningar. För barn och utbildningsområdets del så handlar arbetet främst om att tillsammans med förvaltningarna planera för och ta emot de barn och elever som kommit och fortsätter komma.

2.3 Förväntad utveckling

Arbetet framåt för de mottagande förvaltningarna i den nya organisationen fortsätter präglas av åtaganden med fokus på att skapa förutsättningar för att fler elever klarar att nå kunskapsmålen och att skapa framtidens förskola och skola där alla barn och elever ges möjlighet att nå målen. Likaså är arbetet med att öka likvärdigheten för barn och elever en mycket viktig del inom barn och utbildningsområdet. De åtaganden som funnits av ekonomisk karaktär, har handlat om att skapa förutsättningarna för att förskolan och skolan i Örebro kommun ska kunna hålla hög kvalitet och utgöra en god grund för framtida yrkesverksamhet och/eller fortsatta högre studier.

Regeringens beslut om en reviderad läroplan medför givetvis flertalet förberedelser för skolorna. Inför höstterminen 2022 började de ändrade läroplanerna och kursplanerna i våra olika skolformer att gälla. Ändringar är till exempel gjorda i alla kursplaner på grundskolenivå och ska vara ett bättre arbetsverktyg för lärarna.

Örebro har varit en stark tillväxtkommun vilket har inneburit behov av fler förskole- och skolplatser. Den starka trenden verkar ha brutits även om det kan vara temporärt. Prognosen visar att det totala behovet av förskoleplatser minskar till en början och ökar först i mitten av planeringsperioden. För de lägre årskurserna i grundskolan, F – 6 minskar antalet elever under hela prognosperioden. Däremot ökar antalet elever inom åk 7 – 9 de första åren för att senare ha en lugnare ökning. Efter en topp 2027 minskar elevantalet inom åk 7 – 9. Gymnasieskolan står inför en ökning av elever.

Det finns dock ett fortsatt behov av lokalanpassningar, renoveringar och ersättningar av lokaler vilket ställer krav på en flexibel organisation då antalet barn och elever hela tiden förändras. Inom gymnasieskolan påverkar elevernas val, behovet av anpassning av lokaler.

Lokalförsörjningsplaneringen och investeringsprogrammet visar på behovet av lokaler för planperioden. Behov finns av ytterligare prioriteringar bland annat utifrån vad lokal-kapacitetsutredningen visade genom att möjliggöra fler elever i befintliga lokaler. Detta ska leda till minskade investeringar för kommunen vilket är ett uppdrag till Programnämnderna utifrån Budgetdirektivet 2021–2023. Samarbeten och samordning inom kommunen och med bolagen är en förutsättning för lokalförsörjningsprocessen men också för att dämpa kostnadsutvecklingen. Samarbete med fristående aktörer och planering utifrån kommande etableringar av nya fristående förskolor och skolor måste vägas in i kommunens planering

Volympotten, som Programnämnden tilldelas i budgeten för ett förändrat antal barn och elever, har från och med 2022 fått en annan utformning där det blivit tydligare vad som är volymförändringar och vad som är satsningar inom området.

Programnämnden har haft som uppgift att skapa förutsättningar för en långsiktig och strategisk kompetensförsörjning. Nämnderna kommer både att behöva attrahera och rekrytera medarbetare till vissa yrkeskategorier och ämnesbehörigheter, behålla och utveckla befintlig personal för att kunna utveckla undervisning och arbetsätt.

Då programnämnderna upphör inför 2023 har detta sista verksamhetsår präglats av den kommande omorganisationen på både politisk och tjänstemannanivå. Programområdet har arbetat med att identifiera och säkerställa vilka ansvarsområden och arbetsuppgifter som kommer att flyttas över till respektive nämnd utifrån kommande reglemente. Slutet av året har handlat om att göra överlämnande och överflyttningar av arbetsuppgifter till de mottagande nämnderna.

3. Sammanfattande iakttagelser för programområde Barn och utbildning

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	Fortsatt samverkan över program- och förvaltningsgränser under pandemin och utifrån det säkerhetspolitiska läget	Fortsätta utveckla samverkan för att nå högsta resursnytta och effektivitet över förvaltningsgränser i den nya organisationen
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	Behov av barnomsorgsplatser tillgodosedd inom fyra månader Fortsatt hög andel avgångseleverna som fått en godkänd gymnasieexamen trots att detta är den årskull som påverkats längst av restriktionerna under sin gymnasietid Mottagandet av nyanlända barn och elever från Ukraina	Måluppfyllelsen inom grundskolan Skillnader i måluppfyllelse mellan skolor och inom skolor
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	Goda resultat i brukarundersökningen	Fortsätta stärka trygghetsarbetet på alla nivåer
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	Pågående arbete kring utemiljöer på förskolor och skolor	Fortsätta stärka arbetet kring utemiljöer
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	Återbruk av inventarier och lekturstrutning	Arbeta för en fortsatt hållbar utveckling av lokaler, som tillgodoser behoven utan att bidra till en ökad miljö- och klimatbelastning
Hållbara och resurseffektiva Örebro	Programövergripande samarbete för att möta lokalbehov samt lokaleffektivitet Positivt ekonomiskt resultat för programområdet	Lokaleffektivitet- fler barn och elever i befintliga lokaler

4. Uppföljning av nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål

Programnämnd barn och utbildning har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget,
- säkra förutsättningar för kvalitativa tjänster för medborgaren,
- fördela resurser för att skapa förväntade incitament och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i verksamhetsuppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- resultat för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grunduppdrag.

Inom varje målområde och dess kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en beskrivning av utvecklingen inom målområdet. Nämnden har i programplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Under kapitel 7 redovisas en sammanställning av åtaganden samt status.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

Strategiskt viktiga frågor där Programnämnden tydligt ska styra är arbetet med strategisk skolutveckling, strategisk lokalförsörjning och en utvecklad och väl grundad resursfördelning. Framtidens förskola och skola skapar dock inte Programnämnden ensam. Här ska förutsättningar ges inom de områden Programnämnden har att styra och verka inom och uppföljning ska säkerställa att utvecklingen går åt rätt håll.

Det huvudsakliga uppdraget för kommunen är att erbjuda välfärd, service och tjänster av hög kvalitet till kommunens invånare i livets olika skeden. För att nå dit måste kvinnor, män, flickor och pojkar, ha möjlighet till utveckling. Utbildning lägger grunden för och påverkar i hög grad människors framtida liv, både vad gäller inkomst, hälsa och sociala faktorer. Det handlar om att kunna erbjuda en så bra och trygg skolgång som möjligt, från förskola till gymnasieskola, för att alla barn och elever ska kunna utvecklas och få möjlighet till ett bra framtida liv.

4.1 Målområde 1

Örebroare i sin fulla kraft

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur och fritidslivet i Örebro kommun ska vara tillgängligt för alla

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Nämnden har bidragit till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt samt med de satsningar som ska bidra till att utjämna skillnader i verksamheterna. Detta följs bland annat upp genom den årliga brukarundersökningen där medborgarna, i detta fall elever och vårdnadshavare, får möjlighet att ge sin bild av kvalitén på den verksamhet som bedrivs. Brukarundersökningen för 2022 genomfördes under våren och redovisades på Programnämnd under hösten. Generellt uppvisas goda resultat men givetvis finns variationer som behöver analyseras av respektive huvudman och dess verksamhet. Se resultat under målområde 3 och 4. Dessutom behövs insatser för att öka vårdnadshavare och elevers deltagande då en trend visar att svarsfrekvensen minskat. Att få berörda medborgares syn på verksamheten är en viktig del i kvalitetsarbetet.

Översynerna och revideringarna av resursfördelningsmodellerna för förskolan, grundskolan och grundsärskolan som beslutades under föregående år, är nu implementerade och modellerna kommer att följas upp under de kommande åren tillsammans med verksamheterna i de mottagande nämnderna. Modellerna ska bidra till att resursernas fördelas på ett likvärdigt och behovsrelaterat sätt.

Under våren fortsatte Programnämndens grunduppdrag till viss del att handla om att förhålla och anpassa sig till Coronapandemin och skapa likvärdiga förutsättningar för alla huvudmän, såväl fristående som kommunala, som alla verkar för våra medborgare i samhället. Under vintern 2021/2022 kom den så kallade tredje vågen vilket gjorde att det uppstod hög personalfrånvaro och här kraftsamlade hela kommunen för att stötta upp verksamheterna inom förskola och skola genom att låna ut personal från andra verksamhetsområden.

Utifrån den säkerhetspolitiska situationen som uppstod i februari och fortfarande pågår i och med Rysslands invasion av Ukraina så bildades på övergripande nivå en stab med förvaltningsrepresentanter för att snabbt anpassa och orientera kommunen i frågor som rör flyktingmottagande, cybersäkerhet och försörjning av kritiska varor samt för att följa utvecklingen i Ukraina och omvärlden. Samverkan med andra myndigheter såsom med Länsstyrelsen har också varit en del av arbetet. Förskola och skola räknas som samhällsviktig verksamhet vilken är angeläget att upprätthålla i krissituationer men den bidrar också till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället. För många elever är skolan en trygg punkt i tillvaron som behöver fortsätta att vara det även under kris. För barn- och utbildningsområdets verksamheter så har våren handlat främst om att tillsammans med förvaltningarna planera för och ta emot de barn och elever som kommit i och med massflyktsdirektivet. Perrongen som är den enhet på Centralt skolstöd som tar emot nyanlända elever, har skalat upp sin verksamhet både med pedagoger och elevhälsa men också genom att byta lokal för att rymma fler elever. Skolorna har förberett för att ta emot ett större antal elever. Det finns en god samverkan inom programområde men också med socialtjänsten och med Region Örebro län. Allt för att bidra till de nya invånarnas behov av förskola och skola. För verksamheterna har det också handlat om att finnas där för barn och ungas frågor och funderingar, då alla blir berörda när något allvarligt har hänt i samhället eller som i detta fall, i omvärlden.

Utifrån kommundirektörens uppdrag ses också delar av organisationen över om det är några särskilda åtgärder som kan behöva göras eller förberedas vid sidan om det ordinarie beredskaps- och säkerhetsarbete. Från och med hösten ersattes staben för hantering av det säkerhetspolitiska läget och samordningsgruppen för Corona med Forum för krisberedskap och civilt försvar. Forumet leds av säkerhetsavdelningen och består av representanter från alla förvaltningar samt kommunikationsavdelningen, enheten för juridik och geodataenheten. Forumet ska bland annat planera och identifiera frågor som behöver hanteras kopplat till krisberedskap samt arbeta med kontinuitetsplanering, risk- och sårbarhetsanalyser och krisledningsplaner.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde "Örebroare i sin fulla kraft":

- Stödet till civila samhället ska stärkas. Kommunens verksamheter ska tillsammans med det civila samhället och andra aktörer hitta nya former för samverkan i arbetet för ökad gemenskap och inkludering. (Grunduppdrag bland annat genom att påbörja samverkan med fristående aktörer för öppna förskolan).

- Örebro kommun ska stödja och tillvarata det civila samhället och dess aktörer i deras integrationsfrämjande arbete för att stärka språk och sociala kontakter såväl som fysisk och psykisk hälsa. (Se ovan, samt bidra när behov uppstår med till exempel Samverkansrådet).
- Kulturkvarteret har etablerats som Örebros nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytandet. Ett särskilt fokus ska vara att locka fler barn, ungdomar och nya grupper. (Grunduppdrag genom bland annat estetprogrammet som har sitt program där).
- Den kommunala servicen på landsbygden ska öka. (Grunduppdrag genom att tillgodose plats i förskola-skola samt omsorgsbehov. Stärkt landbygdstillägg bidrar till bättre förutsättningar).

4.2 Målområde 2

Lärande, utbildning och arbete genom hela livet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Måluppfyllelsen i skolan ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar eleven till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 2	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022
Behov av barnomsorgsplats tillgodosedd inom fyra månader	100	100	100	Behålla
Läskunnighet i år 1, kommunal huvudman*, andel	F 94 P 89 T 91	F 94 P 88 T 91	F 93 P 90 T 92	Öka
Andel elever som når behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram, år 9, kommunal och fristående huvudman	F 83,2 P 80,0 T 81,6	F 84,4 P 80,0 T 82,2	F 81,4 P 81,0 T 81,2	Öka
Andel elever med gymnasieexamen inom fyra år, kommunal och fristående huvudman**	75,5	77,2	Vt 23	Öka

*Statistik kan endast tas fram i kommunal verksamhet

** Statistik kan ej redovisas per kön

**Avser elever som påbörjade en utbildning för fyra år sedan, i Örebro kommun, oavsett huvudman. Publiceras inte förrän våren 2023

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Våren präglades till viss del, som tidigare beskrivits, av Coronapandemin men det har också varit viktigt att hitta något slags nytt normalläge inom programområdet. I och med den säkerhetspolitiska situationen och invasionen av Ukraina så har vissa delar kommit att handla om att säkra upp och planera för eventuella störningar i exempelvis el- och vattenförsörjning förutom som tidigare beskrivits, mottagandet av de nyanlända barnen/eleverna från Ukraina. De uppdrag som åligger programområdet har fortsatt att utvecklas om än i vissa fall på annat sätt än tidigare utifrån det säkerhetspolitiska läget. Alla har arbetat intensivt för att trygga kärnuppdragen och nå målen genom en god samverkan i kommunen och med Region Örebro län. Samtidigt finns nu en beredskap och upparbetade rutiner på plats för att möta utmaningarna som detta inneburit. Kontinuitetsplaneringar görs kontinuerligt för att säkra personaltillgång och service till medborgarna.

Förskolans rektorer fortsatte under våren 2022 att organisera sina verksamheter utifrån sina lokala förutsättningar för att undvika smittspridning men ändå med fokus på grunduppdraget. En så pass långvarig ansträngd situation som verksamheten varit i har såklart påverkat även förskolans utvecklingsarbete, personalens arbetsmiljö, kontakt med vårdnadshavare med mera. Trots den ansträngda situationen har vårdnadshavare i Örebro kommun fortsatt kunna erbjudas plats i barnomsorg inom de fyra månader som lagen föreskriver. Detta skapar goda förutsättningar för vårdnadshavares barnomsorgsbehov vid studier eller arbete. Inom kommunal verksamhet har arbetet fortsatt kring språkutveckling med fokus på att stärka det språkutvecklande arbetet i förskolorna med syfte att främja barnens utveckling och lärande. Något som visar på ett ökat fokus på barnens lärande och undervisningens kvalitet är att förskolorna i allt större utsträckning har börjat titta på barnens kunskapsresultat när de gått vidare till förskoleklass och skola. Läskunnighet och matematiska förmågor i skolan ger en bild av om och hur undervisningen i förskolan behöver utvecklas för att ge barnen de förmågor de behöver ha med sig vid övergången till skolan.

Arbetet med att utveckla lek- och lärmiljöer fortsatte också inom förskolan när det handlar om programnämndens uppdrag, bland annat inom ramen för arbetet med konceptförskolan och kopplat till verktyget för utemiljövärde. Det sistnämnda är ett verktyg som används för att bedöma gårdarnas kvalitet till exempel när det handlar om hur man ska bedöma tillgången på friyta. När det handlar om mer detaljerade insatser kopplat till lek- och lärmiljöer sker det mesta inom huvudmannens uppdrag.

Grundskolan har haft stort fokus på att tillgodose undervisning både under pandemin men också i grunduppdraget för att stärka elevernas måluppfyllelse och möjligheten att nå behörighet till gymnasiet. Det är fortfarande för många elever som inte når behörighet till gymnasieskolan. Andel elever som når behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram, år 9, både kommunal och fristående huvudman ligger på 81,2 procent vilket är en minskning från föregående år. Förvaltningen förskola-skola har fortsatt utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på förvaltnings- och enhetsnivå tillsammans med rektorerna. Förvaltningsledningen genomför kvalitetsdialoger som en del i att anpassa insatser utifrån behov och den gemensamma analysen. Arbetet har också fortsatt med att analysera skolornas resultat utifrån socioekonomiska kluster/grupper utifrån socioekonomiska förutsättningar, resultat, kön, ämnen med mera och därifrån titta ännu närmare på skillnader i resultat mellan kön och ämnen för att få bra underlag på huvudmannanivå att kunna rikta mer specifika insatser och resurser till skolorna. Rektorernas och lärarnas analyser av undervisningskvaliteten i klassrummet har utvecklats för att komma ännu närmare i analyserna kring vilka elever som inte når utbildningens kunskapskrav.

Elevnärvaron har fortsatt uppmärksammas och det nya gemensamma närvarosystemet för samtliga kommunala grundskolor, ska leda till en bättre översikt och förutsättningar för främjande och förebyggande arbete.

Regeringens beslut om reviderade läroplaner medförde givetvis flertalet förberedelser för skolorna. Inför höstterminen 2022 började de ändrade läroplanerna och kursplanerna i grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, sameskolan och specialskolan att gälla. Ändringar är till exempel gjorda i alla kursplaner på grundskolenivå och ska vara ett bättre arbetsverktyg för lärarna. Ämnets syfte och centrala innehåll har fått ett tydligare fokus i undervisningen och kunskapskraven ska bli ett bättre stöd när lärarna skriver omdömen och sätter betyg. Detta ska bidra till en högre kvalitet och likvärdighet i undervisningen. I kursplanerna är innehållet om nationella minoriteter stärkt. Det har också kommit nya skrivningar om sexualitet, samtycke och relationer. Ett arbete har pågått hos den kommunala huvudmannen med att stödja skolenheterna i arbetet med de reviderade kurs- och läroplanerna.

För gymnasieskolans del präglades våren mer av en återgång till en mer traditionell skolgång och Örebro kommuns gymnasieskolor har behållit den höga andelen elever med godkänd examen. Skolorna har dragit lärdom av framgångsrecepten under pandemin och har även det här läsåret följt upp elevernas studieresultat och arbetsmiljö regelbundet. Lärare, mentorer och elevhälsopersonal har jobbat metodiskt och effektivt med varje elev vilket resulterat i att 95 procent av avgångseleverna, inom den kommunala skolan, fått en godkänd gymnasieexamen och ligger kvar på samma goda resultat som tidigare år trots att detta är den årskull som påverkats längst av restriktionerna under sin gymnasietid. Resultatet innefattar även de elever som har genomgått sommarskolan. Andelen elever med examen på yrkesprogrammen ligger också kvar på en nivå över rikssnittet. Det visar att de undantag och anpassningar man gjort för yrkesprogrammen under pandemin har varit lyckosamma och haft effekt på resultaten detta läsår. För de elever som inte riktigt nått fram till målen för ett godkänt betyg har möjligheten till sommar- och lovskola funnits på alla skolor.

En fortsatt stor utmaning för verksamhetsområde barn och utbildning är att utjämna de klyftor som finns och verka kompensatoriskt och här har satsningar gjorts under våren för att stärka och bidra i arbetet med bland annat elevhälsans uppdrag. Skillnaden mellan Örebros skolor är stora både vad gäller måluppfyllelsen men också gällande elevernas socioekonomiska bakgrund. En ökad blandning av elever är önskvärd både ur ett integrationsperspektiv men även kopplat till måluppfyllelse och skolans demokratiuppdrag. Denna utmaning handlar om att både stödja skolornas inre organisation och att dessutom arbeta bredare tillsammans med andra verksamheter och externa aktörer för att stödja och stimulera elevers möjlighet att lära sig. Det bredare arbetet bör inte begränsas till att enbart handla om verksamheten inom barn och utbildning. Det behöver även inkludera till exempel socialtjänst, hälso- och sjukvård och centrala resurser på Örebro kommun för att på så sätt skapa en helhetsbild av barnets/ elevens samlade behov av stöd och hjälp. Insatser på andra håll, till exempel inom Programnämnd samhällsbyggnad samt kommunala bolag, med syfte att lyfta socioekonomiskt svagare områden, är också viktigt. Många barn i dessa områden lever i ekonomiskt utsatta hushåll¹ och här visar internationell forskning att uppväxtförhållandena kan få långtgående konsekvenser i barnens framtida liv såsom risk för sämre hälsa, större behov av försörjningsstöd i vuxen ålder, lägre utbildningsnivå, lägre framtida inkomst och så vidare. Dessutom påverkar detta barnen när det gäller exempelvis fritiden där man i mindre grad är aktiva i strukturerad fritidsverksamhet och i högre grad är bunden till sitt bostadsområde. I skolan ses

¹ Barn som lever i hushåll med låg inkomststandard och/eller har fått försörjningsstöd under året

exempelvis stress, oro, koncentrationssvårigheter, en negativ självbild och socialt utanförskap för att nämna några påverkansfaktorer. Det finns också samband mellan förmågan att lyckas i skolan och att växa upp i en ekonomiskt utsatt familj. Att gå i skolan, ta del av undervisning och inte minst vara en del av en vardag med gemenskap och ett socialt sammanhang är viktigt för alla barn. Att minska andelen barn i ekonomiskt utsatta hushåll kräver insatser både nationellt, regionalt och lokalt. Lokalt pågår förebyggande arbeten inom och mellan programområdena och även med till exempel Region Örebro län, men detta måste stärkas ytterligare. Den samverkan som skett under både pandemin och det säkerhetspolitiska läget visar att det finns goda förutsättningar för fortsatt samarbete.

Skolutveckling tillsammans Topp 25 2025 har fortsatt med både forskningssatsningar och övergripande satsningar vilket ska bidra och ge energi åt ett brett skolutvecklingsarbete. Skolutvecklingsarbetet vänder sig till både kommunala och fristående huvudmän. Här ses satsningar gällande förstärkningar inom elevhälsan som ska bidra till att skapa bättre förutsättning och öka tillgängligheten och likvärdigheten till elevhälsan som har uppdraget att tillsammans med övriga inom skolan skapa en god, trygg och positiv lärandesituation. Elevhälsan ska framför allt arbeta förebyggande och hälsofrämjande vilket innebär att elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Det har också skett satsningar för att förstärka studie- och yrkesvägledningen. Rent praktiskt handlar det utifrån en bred bemärkelse om exempelvis praktisk arbetslivserfarenhet, undervisning om arbetslivet, och att delar av det centrala innehållet i kurs- och ämnesplaner kan kopplas till framtida studie- och yrkesval. I en snäv bemärkelse handlar det om den personliga vägledning som studie- och yrkesvägledaren ger i form av vägledningssamtal. Lärare och studie- och yrkesvägledare behöver samarbeta för att integrera studie- och yrkesvägledningen i undervisningen. Det kan till exempel handla om hur kunskaper i ämnet kan ha betydelse i arbetslivet och visa på alternativ till traditionella föreställningar om kön, kulturell och social bakgrund. Utifrån de ändrade läroplanerna och kursplanerna (som tidigare beskrivits ovan) har även kompetenssatsningar skett. Hur långt verksamheterna kommit med satsningarna kan läsas under punkt 5.4.

Inom forskningsområdet har projektet gällande kollegialt lärande i matematikämnet på Tullängsgymnasiet presenterat sin slutrapport² i programnämnden strax innan sommaren. Projektet har haft som syfte att producera kunskap om hur effektivt och ändamålsenligt kollegialt lärande kan organiseras och genomföras i matematikämnet. Det specifika ändamålet har varit att lärare ska kunna möta elevers olika behov. Åtta matematiklärare på Tullängsgymnasiets teknikprogram har utvecklat en problembank med utmanande introduktions- och fördjupningsuppgifter i matematik. Två forskare från Örebro universitet har varit knutna till projektet. Projektet har organiserats i samråd mellan lärarna, forskarna och skolledningen och har under projektiden anpassats efter de lokala förutsättningarna.

Årets arbete inom digitalisering har bland annat innehållit tre stora områden: fortsatt arbete kring nytt barn- och elevregister, digitala barn- och elevakter samt att etablera och implementera pedagogiska stöd.

Arbetet med ett nytt barn- och elevregister pågick under hela året och syftar till att byta ut vissa IT-stöd. Arbetet kommer att påverka en stor mängd medarbetare och även medborgare då det hanterar en stor del av administrationen av barn, elever och vårdnadshavare.

---

² Ärendenummer 878/2022

En enhetlig hantering av alla barn och elevers akter har implementerats för både grundskola och gymnasiet. Förskolan har implementerats under våren 2022 och vuxenutbildningen implementerades under hösten. Arbetet med digitala akter är nu implementerad inom samtliga verksamheter inom lärandet.

Resultatet av arbetsområdet att etablera pedagogiska stöd, blev ett gemensamt digitalt läromedel för grundskolan samt ett flertal gemensamma assisterande teknik för förskola, grundskola och gymnasiet. Implementering i samtliga verksamheter har skett under våren och ett fortsatt arbete har genomförts under hösten. Under hösten har en breddning av pedagogiskt stöd påbörjats vilket ger verksamheterna en palett av digitalt pedagogiskt stöd men samtidigt också en bättre förutsättning att lyckas säkerställa både IT-säkerhet och hantering av information som till exempel personuppgifter.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kommunens arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utanför arbetsmarknaden

Målet bedöms inte som relevant för nämnden då detta inte ligger inom ramen för uppdragen inom barn och utbildning.

Nämndens åtagande:

- Stärka elevhälsans arbete.
- Satsningar på skolutveckling inom ramen för ”Skolutveckling tillsammans Topp 25 2025” ska fortsätta, i syfte att nå ökad måluppfyllelse.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde ”Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro”:

- Förstärka samt organisera en mer likvärdig och tillgänglig elevhälsa. (Åtagande, se mål 2).
- Individer i behov av stöd ska mötas upp med tidiga insatser. (Grunduppdrag genom resursfördelningsmodellerna utifrån ett kompensatoriskt perspektiv samt genom Centralt skolstöds uppdrag).
- Förstärka studie- och yrkesvägledningen genom kompetensutveckling, utökad bemanning och tillgänglighet. (Åtagande med satsningar under året).
- Förbättra möjligheten till språkutveckling för barn och unga med rätt till teckenspråk. (Åtagande genom att fortsätta utveckla samarbetet gemensamt inom programområdet).
- För att bättre kunna möta behoven hos individen ska alla berörda parter (verksamheter, nämnder och bolag) samverka med varandra för individens bästa. (Grunduppdrag där flertalet verksamheter ligger inom Centralt skolstöd såsom Samba, NP-samverkan och special-pedagoger. Fortsatt samverkan mellan förvaltningar och bolag är också en viktig del av grunduppdraget).
- Systematiskt arbeta för god dialog med det lokala och regionala näringslivet i syfte att stärka samarbetet kring hållbar tillväxt och kompetensförsörjningsfrågor. (Grunduppdrag genom samarbete med HR och näringslivsdirektör och där bidra utifrån programrådets perspektiv).
- Vidareutveckla det serviceinriktade förhållningssättet med effektiva processer gentemot näringslivet. (Grunduppdrag genom lokalplanering).

4.3 Målområde 3

Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande och rehabiliterande insatser samt förebyggande arbete

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroende-framkallande medel ska minska. Miljöer där barn och unga vistas ska vara fria från narkotika

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 3	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022*
Andel vårdnadshavare som uppger att deras barn känner sig trygga i förskolan, kommunal och fristående huvudman	F 98 P 97 T 97	F 97 P 96 T 96	F 97 P 96 T 97	Behålla
Andel elever som känner sig trygga i skolan, (sammanställning år 3,5,8) kommunal och fristående huvudman	F 89 P 92 T 90	F 93 P 92 T 91	F 89 P 92 T 90	Öka
Andel elever som känner sig trygga i skolan, gymnasieskolan kommunal och fristående huvudman	F 91 P 91 T 90	F 93 P 94 T 93	F 93 P 94 T 93	Öka

*Riktvärde 90-100 % bedöms som ett bra resultat från Origo Group som är leverantör av brukarundersökningen. Målvärdet Örebro kommun strävar mot är 100 %.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Nämnden har bidragit till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt, bland annat genom verksamheter inom Centralt skolstöd (CS)

såsom Centrum för samverkan (Samba), NP-resurs och samverkan, Familjecentralerna och specialpedagogisk kompetens.

Centralt skolstöd har fortsatt sin utveckling och sina samarbeten utifrån tidigare identifierade förbättringsområden. Satsningar har till exempel gjorts inom områden som neuropsykiatriska funktionsvariationer både enskilt samt i stor utsträckning tillsammans med psykologgruppen. Under pandemin skapades former för digitala möten med elever och vårdnadshavare vilket visat sig vara lyckosamt ur flera perspektiv, både genom att fler deltar när mötet erbjuds digitalt (en förenkling för medborgarna) men det har också skapat effektivitet i organisationen.

Mottagningsenheten, Perrongen, har under året ställt om och utökat sin verksamhet för att möta behovet av nyanlända elever på grund av kriget i Ukraina. Komtek har uppmärksammats med ett kvalitetspris³ för sitt arbete med teknikläger på sommaren för tjejer.

I arbetet med att sätta en struktur för tidiga insatser för individer i behov av stöd finns en tydlig och enkel ingång till Centralt skolstöds verksamheter för att tillhandahålla konsultation för såväl fristående som kommunala huvudmän. Arbetet inför omorganisationen har också fortsatt då Centralt skolstöd i sin nuvarande form upphör och flyttar in i olika förvaltningar.

Trygghetsarbetet spelar en viktig roll på förskolor och skolor och upplevelsen av trygghet mäts årligen i den gemensamma brukarundersökningen. Även om andelen barn och elever som upplever sig trygga, generellt sett håller en jämn och hög nivå, pågår fortsättningsvis arbetet med att alla ska uppleva sig trygga i förskolan och skolan. Det är precis som med kunskapsresultaten bland eleverna, variationer mellan och inom enheterna. Därför är det av största vikt att varje enhet analyserar sina resultat utifrån flera perspektiv såsom åldrar och könsuppdelad statistik. Som exempel kan nämnas att förvaltningen förskola och skola, genom sin centrala trygghetsgrupp, arbetar målinriktat med att kunskapshöja skolornas trygghetsteam och utveckla analysen gällande trygghet i relation till måluppfyllelse för att stödja huvudmannen i dess samlade bedömning. Inom gymnasiet har man under året utvecklat en ny modell för kvalitetsredovisning som syftar till att underlätta och förtydliga analysen av flickor och pojkars trygghetsresultat.

Programområdet har fortsatt att arbeta med trygga skollokaler inom ramen för det ordinarie lokalförsörjningsarbetet. Trygghets- och säkerhetsaspekten är en central del vid både ny- och ombyggnation, både genom direkta myndighetskrav och genom det sätt man planerar skollokaler och skolgårdar genom lokal- och funktionsprogram. Som exempel kan det handla om god belysning, säkra utrymningsvägar, fungerande skalskydd och en trygg trafikmiljö. Men det handlar också om att hela tiden arbeta förebyggande, till exempel genom att systematiskt identifiera kritiska platser på skolgården för att kunna styra resurser till de ställen där det behövs som mest.

---

³ Priset uppmärksammar och hedrar ett bra jämställdhetsarbete som bidrar till människors makt att forma samhället och sina egna liv oavsett kön. Genom det lyfter vi tillsammans fram goda exempel på jämställdhetsinsatser i länet som kan inspirera i jämställdhetsarbetet. Örebro läns jämställdhetspris har instiftats av Länsstyrelsen i Örebro län och Örebro läns jämställdhetsråd.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kvaliteten inom vård och omsorg i Örebro ska vara hög och bemanningen ska öka. Antalet olika personer som besöker varje omsorgstagare inom hemvården ska minska

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår från individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

Målen bedöms inte som relevant för nämnden då detta utgår från vård och omsorgs uppdrag och inte ligger inom ramen för uppdragen inom barn och utbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet

Målet bedöms inte som relevant för nämnden då detta inte ligger inom ramen för uppdragen inom barn och utbildning.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde ” Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro”:

- Arbetet för att motverka och bryta människors ofrivilliga ensamhet ska stärkas. Örebro kommun ska i samarbete med andra aktörer och med hänsyn till rådande restriktioner hitta nya metoder för människor att mötas. (Grunduppdrag genom att följa och vid behov stärka arbetet mot mobbing och kränkande behandling).
- Utifrån det arbete som görs med Effektiv samordning för trygghet och den nyligen framtagna brottsförebyggande strategin, ska den situationella och socialpreventiva samverkan med olika aktörer stärkas ytterligare för att öka tryggheten i Örebro. (Grunduppdrag genom deltagande i Brottförebyggande rådet).
- Identifiera och komplettera insatser och utarbeta kammungemensamma strategier för ökad psykisk hälsa hos grupper med särskilt stor utsatthet av psykisk ohälsa. (Åtagande inom elevhälsa, se målområde 2).
- Barnkonventionen och barns rätt att ses som rättighetsbärare ska aktivt implementeras i hela kommunens organisation. (Åtagande genom att säkra barnkonsekvensanalyser vid beslut).
- Stödet till civila samhällets aktörer som jobbar mot våld i nära relation ska öka. Samverkan med aktörer som jobbar mot hedersrelaterat våld och förtryck ska förbättras. (Grunduppdrag genom bland annat samverkan med skyddat boende).

4.4 Målområde 4

Örebro skapar livsmiljöer för god kvalitet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommuns invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Genomföra insatser och fortsätta utveckla ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmesnåla och kapacitetsstarka trafikslag

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 4	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022*
Andel vårdnadshavare som är nöjda med sitt barns verksamhet i förskolan, kommunal och fristående huvudman	F 94 P 93 T 93	F 92 P 93 T 93	F 93 P 92 T 93	Behålla
Andel elever som är nöjda med sin skola, (sammanställning år 3,5,8) kommunal och fristående huvudman	F 81 P 80 T 80	F 84 P 82 T 82	F 83 P 84 T 83	Öka
Andel elever som är nöjda med sitt program, (sammanställning gymnasieskolan) kommunal och fristående huvudman	F 84 P 84 T 84	F 86 P 86 T 86	F 88 P 87 T 87	Öka

*Riktvärde 90-100 % bedöms som ett bra resultat från Origo Group som är leverantör av brukarundersökningen. Målvärdet Örebro kommun strävar mot är 100 %.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Nämnden har bidragit till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt och följer upp arbetet genom bland annat den årliga brukarundersökningen. Årets resultat visar på en ökning av nöjdhet bland elever i både grund- och gymnasieskolan. När det gäller vårdnadshavare inom förskolan ses samma höga resultat som tidigare år. Nöjdheten syftar både till verksamhetsinnehåll, lokaler, med mera, därför är det som tidigare påpekats, viktigt att varje verksamhet själva tar tillvara på resultaten för att kunna arbeta vidare med utvecklingsområden på den egna förskolan eller skolan.

Utvecklingsarbetet gällande lokaler sker i samarbete med lokalstrategier om förskole- och skolmiljöer (både inom- och utomhusmiljöer) samt hållbarhetsstrategier när det gäller folkhälsofrågor. Läs mer om lokalförsörjningsarbetet under målområde 6.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde ” Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet”:

- Genomföra cykelfrämjande åtgärder för barn och unga. (Åtagande genom att bidra och följa arbetet med den nämnd som har uppdraget.)

4.5 Målområde 5

Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka andelen förnybar energi som används, med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska värna om och bida till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster genom att bevara och skapa tillräckliga arealer av olika typer av grönstruktur

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska tydliggöra vad som krävs, och arbeta för att uppnå miljömässig och organisatorisk motståndskraft för de mest sannolika extrema väderhändelserna och ett förändrat klimat

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Örebro kommuns arbete för en minskad miljö- och klimatpåverkan syftar till att tillgodose en god och säker framtid för kommande generationer. Programnämnd barn och utbildning behöver finnas med och skapa incitament och tydlighet avseende hållbara investeringar, och i samverkan med bland annat Futurum och Programnämnd samhällsbyggnad tillse att investeringar i kommunens lokaler tillgodoser behoven i en växande befolkning utan att bidra till en ökad miljö- och klimatbelastning. Det finns

även flera exempel på återbruk av möbler/inventarier vid förskolor och skolor. När lokaler avvecklats eller kontrakt sagts upp eller nytt byggs, så återanvänds lekturströmming samt andra inventarier genom flytt av dessa till andra utbildningslokaler. Förvaltningen förskola och skola har sedan några år tillbaka en grupp på intranätet för köp/skänk/sälj för att kunna ta vara på inventarier som blivit över. Vid planering av förskole- och skolgårdar så används avverkade träd, stenar, stubbar för att skapa en stimulerande lekmiljö och då behövs inte nyinköp av lekturströmmingar i samma omfattning. Utifrån kommunens arbete för en giftfri barnverksamhet kan verksamheternas arbete ha en kortsiktig negativ effekt på målet om minskat avfall, då en del av arbetet handlar om att rensa ut och slänga leksaker och produkter som utifrån ett kemiskt perspektiv inte bör finnas i en barnverksamhet. Skolorna och förskolorna behöver fortsätta arbetet med att säkerställa en fungerande materialsortering och rapportering av farligt avfall till Naturvårdsverket även framöver.

Under 2022 har förskolorna i Rosta varit del i skapandet av Futurums nya fjärrilspark, som syftar till att skapa bättre förutsättningar för den biologiska mångfalden. Flera skolor och förskolor har under senare år även haft möjlighet att arbeta tillsammans med kommunens parkenhet i projekt avseende förlängda gröna skolgårdar, som idag möjliggör lek och vistelse i gröna miljöer för fler barn i Örebro. Under året har kommunen dock inte haft någon finansiering för den fortsatta utvecklingen av förlängda skolgårdar. Däremot har en forskningsstudie inletts med Örebro universitet inom projektet Den lekfulla staden, där tre av kommunens förlängda skolgårdar utvärderas för att studera vilken effekt tillgången till de förlängda skolmiljöerna har för barnen.

Även fortsättningsvis behöver kommunens verksamheter säkerställa att alla barn och elever som finns inom utbildningsverksamheterna får tillgång till den handlingskompetens och kunskap som krävs för att kunna vara med och bidra till en hållbar samhällsutveckling. Därför är det positivt att hållbarhetsperspektivet har förtydligats i grundskolans nya läro- och kursplaner som skolorna arbetat med under våren och som gäller från och med höstterminen 2022. Det förändrade innehållet omfattar bland annat nya formuleringar om värdegrundarbete samt sexualitet, samtycke och relationer. Även innehållet om nationella minoriteter har stärkts. Men det är fortsatt viktigt att ledare inom skola och förskola ges möjlighet till fördjupad förståelse inom området. Därför har förvaltningen förskola och skola haft hållbar utveckling som ett av sina prioriterade utvecklingsområden under året.

Inom kommunen finns även Kretsloppslandet, Naturskolan och Pedagog Örebro som erbjuder stöd till skolornas och förskolornas pedagoger i arbetet för ökad hållbarhetskompetens och en hållbar utveckling, men det faktiska arbetet avseende ett jämlikt lärande för en hållbar utveckling behöver fortfarande initieras och drivas av respektive skola.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade.

Målet bedöms inte som relevant för nämnden då detta inte ligger inom ramen för uppdraget inom Programnämnd barn och utbildning.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde ” Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald”:

- Arbeta för bred implementering av programmet för hållbar utveckling och inkludering av 2030-målen i ordinarie styrning, ledning och verksamhetsuppföljning. Örebro kommun ska också skapa förutsättningar för bildning för hållbar utveckling, med kunskapslyft och kompetensutveckling inom kommunkoncernen. (Grunduppdrag genom att stödja implementeringar och värdegrundsarbete men också inom lokalförsörjningsarbetet).
- Prioritera och intensiviera klimatarbetet för att nå målen till 2030 och 2050. Detta bland annat genom att utifrån framtagna nulägesanalys och koldioxidbudget ta fram ett förslag på handlingsplan och arbeta med prioriterade insatser för att minska Örebro kommuns klimatbelastning. (Grunduppdrag genom att synliggöra arbetet och bidra vid behov i arbetet med handlingsplan.)
- Fortsatt arbete med implementering av grönstrategin och genomförande av handlingsplanens åtgärder, bland annat genom utveckling av nya arbetssätt för hållbar samhällsplanering och stärkta ekosystemtjänster. (Grunduppdrag i samarbete med lokalförsörjningsenheten vid planering av skolgårdar och genom funktionsprogrammet.)

4.6 Målområde 6

Hållbara och resurseffektiva Örebro

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Nämnder och styrelser i kommunen ska säkerställa hög budgetföljsamhet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnytta

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 6	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022
Ekonomisk avvikelse för programområde barn och utbildning, miljoner kronor	40,5	66,9	51,5	+/- 0
Ekonomisk avvikelse för egen verksamhet, miljoner kronor	+/-0	66,6	34,9	+/- 0
Lokalutnyttjande per barn i förskola, kvm per barn	12,4	13,3	12,4	Behålla
Lokalutnyttjande per elev i grundskola, kvm per elev	16,8	16,3	16,9	Minska
Lokalutnyttjande per elev i gymnasieskola, kvm per elev	20,3	22,4	19,9	Behålla

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

Örebro har varit en stark tillväxtkommun vilket har inneburit behov av fler förskole- och skolplatser. Den starka trenden verkar ha brutits även om det kan vara temporärt. Prognosen visar att det totala behovet av förskoleplatser minskar till en början och ökar först i mitten av planeringsperioden. För de lägre årskurserna i grundskolan, F – 6 minskar antalet elever under hela prognosperioden. Däremot ökar antalet elever inom åk 7 – 9 de första åren för att senare ha en lugnare ökning. Efter en topp 2027 minskar elevantalet inom åk 7 – 9. Gymnasieskolan står inför en ökning av elever.

Det finns dock ett fortsatt behov av lokalanpassningar, renoveringar och ersättningar av lokaler vilket ställer krav på en flexibel organisation då antalet barn och elever hela tiden förändras. Inom gymnasieskolan påverkar elevernas val, behovet av anpassning av lokaler.

Lokalförsörjningsplaneringen och investeringsprogrammet visar på behovet av lokaler för planperioden. Behov finns av ytterligare prioriteringar bland annat utifrån vad lokalkapacitetsutredningen visade genom att möjliggöra fler elever i befintliga lokaler. Detta ska leda till minskade investeringar för kommunen vilket är ett uppdrag till Programnämnderna utifrån Budgetdirektivet 2021–2023. Samarbeten och samordning inom kommunen och med bolagen är en förutsättning för lokalförsörjningsprocessen men också för att dämpa kostnadsutvecklingen. Samarbete med fristående aktörer och planering utifrån kommande etableringar av nya fristående förskolor och skolor måste vägas in i kommunens planering.

Lokalförsörjningen styrs av den lokalförsörjningsplanering (avser 4+4 år) som, kopplad till investeringsprogrammet, revideras, uppdateras och beslutas av Programnämnd årligen. En revidering av det beslutade funktionsprogrammet har påbörjats men har på grund av andra prioriteringar, fått pausas. Varje beställning av ny- eller ombyggnation av förskolor och skolor har sin grund i den strategiska lokalförsörjningsplaneringen. Förskolor byggs sedan 2016 enligt det framtagna konceptet Framtidens Förskola 2.0. Utvärderingar görs kontinuerligt och framöver kommer 2.0 vidareutvecklas till 3.0. En översyn av äldre, och framför allt mindre, förskolor kommer att göras för att anpassa antal förskoleplatser till det behov som finns nu och framåt. I största möjliga mån bör behov av förskoleplatser finnas inom rimliga geografiska områden. Nuvarande lokalförsörjningsplanering gäller fram till årsskiftet 2022/2023. Därefter finns en ny riktlinje för lokalförsörjning och en kommunövergripande lokalförsörjningsplan ska tas fram årligen.

Rotrenoveringar av skolor kommer att fortsätta de närmaste åren. Av de tidigare uppkade fjorton grundskolorna återstår idag tre och en pågår.

Ett arbete har också påbörjats med att se över hur organisationen för gymnasieskolan ska se ut och hur befintliga lokaler kan rymma den förväntade elevökningen. Det kan innebära att skollokaler behöver ställas om och förändras, processen är påbörjad.

Det finns ett stort behov av att renovera och anpassa kök i förskolor och skolor utifrån arbetsmiljöåtgärder och behov av ökad produktion. En kapacitetsutredning av kök är genomförd och avslutad.

Under året har ett antal åtaganden skett inom ramen för målområdet såsom arbetet med en enhetlig process för interkommunala ersättningar inom skolan. Först ut har gymnasieskolan och gymnasiesärskolan varit där ett nytt systemstöd för interkommunala ersättningar och utbetalningar till fristående huvudmän implementerats. Detta har förenklat administrationen och skapat tydlighet för mottagarna. Uppdraget med att se över möjligheter att ta in barnomsorgsintäkter från vårdnadshavare i fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt möjligheten att ha en gemensam kö- och antagningsprocess har också fortsatt och ett erbjudande kom ut till de fristående under våren 2022, om att vara med i detta upplägg. Arbetet kommer att fortsätta i mottagande nämnder.

Programnämnden verkar i en övergripande roll som tillväxtmotor och ansvarig för att bidra i regional och nationell utveckling gällande kompetensförsörjning tillsammans med övriga programområden. Programnämnden ska kunna säkra sitt uppdrag att tillgodose behovet av kompetens inom programområdets ansvarsområde oavsett utförare, på både kort och lång sikt. Utifrån förvaltningarnas kartläggningar av kompetensförsörjningsbehov pågår dialoger i olika forum med utbildningsaktörer och akademi för att tex påverka utbildningars innehåll och önskemål om ökad kapacitet att examinera.

Nämndens åtaganden:

- Se över möjligheten att ta in barnomsorgsintäkter från vårdnadshavare inom fristående förskolor och pedagogisk omsorg.
- Fortsätta arbetet för en enhetlig process för interkommunala ersättningar för förskola, grundskola, gymnasieskola och särskola.
- Se över möjligheten att ha en gemensam kö- och antagningsprocess inom förskola och pedagogisk omsorg.
- Fortsatt säkra behov och kostnadsutvecklingen för skolskjuts och lokaler.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde ” Hållbara och resurseffektiva Örebro”:

- Utifrån genomförd befolkningsanalys utveckla välfärden utifrån ökande och/eller förändrade behov. (Grunduppdrag i lokalförsörjningsprocessen).
- Fortsätta att utvärdera kommunens krishantering och förändrade arbetssätt med anledning av coronapandemin samt skapa stärkt beredskap för pandemier. (Grunduppdrag, bidra när behov uppstår).
- Genomföra en jämlikhets- och jämställdhetsanalys av hur Örebro kommuns resurser används för att stärka förutsättningarna för ökad jämlikhet och jämställdhet. (Grunduppdrag, bidra när behov uppstår).
- De ekonomiska, sociala och ekologiska hållbarhetskraven ska ytterligare stärkas i upphandlingsprocessen. (Åtagande, säkra upp att detta stärks vid upphandling).
- Formera en ny förvaltningsorganisation som kan ge ett ändamålsenligt stöd till Kommunstyrelsen och de nya nämnderna. (Åtagande genom arbetsgrupp för arbetet).

- Underlätta för delningsekonomi och återanvändning för verksamheter och medborgare i kommunen. (Grunduppdrag genom att exempelvis säkra upp att inventarier återanvänds i verksamheter).
- Genomföra en översyn av formerna för intraprenader och självstyrande verksamheter inom Örebro kommun, för att stimulera till fler sådana. (Grunduppdrag genom aktivt deltagande i exempelvis framtagandet av kriterier).

5. Programnämnd barn och utbildningsresurser

Fördelning av medel via resursfördelningsmodeller

Förskolenämnd, Grundskolenämnd och Gymnasienämnd samt fristående huvudmän får i huvudsak sin ekonomiska tilldelning via resursfördelningsmodellerna för att bedriva verksamhet inom förskola och skola. Utöver det erhåller driftsnämnderna anslag för verksamheter som inte ingår i resursfördelningsmodellerna som är anslagsfinansierade.

Den övergripande målsättningen med resursfördelningsmodellerna är att i större utsträckning fördela resurser utifrån barn och elevers behov och att resurser fördelas likvärdigt oavsett utförare. Finansieringen av resursfördelningsmodellerna sker inom Programnämnd barn och utbildnings tilldelade budgetram. Resursfördelningsmodellerna ska också vara kompensatoriska, just för att alla barn och elever har olika förutsättningar.

Det finns många synpunkter och uppfattningar om resursfördelningsmodellen och dess utformning. Kommunstyrelseförvaltningens uppfattning är att det finns en allmän acceptans av de grundläggande delarna av resursfördelningsmodellen, men det finns delar av modellen som behöver utvecklas vidare. Resursfördelningsmodellerna ses kontinuerligt över med ett brett deltagande från verksamheten. Uppföljning av modellerna görs utifrån om modellerna styr mot uppsatta mål och ger önskad effekt i enlighet med de beslut som fattas av Programnämnd barn och utbildning.

Översyner av resursfördelningsmodellerna för förskolan, grundskolan och grundsärskolan skedde under 2021 i samverkan med verksamheterna och beslut om revideringar togs i Programnämnd inför 2022. För förskolans del är det en revidering av antalet avstämningstillfällen under året och en förstärkt tilldelning till förskolor i landsbygd. För grundskolans del är det en förstärkning av landsbygdstillägget. För grundsärskolan har en revidering skett av ämnen och ämnesområden. Revideringarna av modellerna kommer att följas upp under de kommande åren tillsammans med verksamheterna i de mottagande nämnderna.

5.1 Programnämndens resurser

Programområde barn och utbildning resultat för 2022 är ett samlat positivt resultat på 51,5 miljoner kronor varav 6,9 miljoner kronor är hänförligt till intraprenaderna.

Det ackumulerade resultatet för intraprenaderna är fortsatt positivt inom förskola och grundskola och skiljer sig mellan enheter. Några enheter kommer att behöva använda sig av det ackumulerade resultat från tidigare år för att klara budget i balans. Det är också skillnader i resultat mellan enheter.

Förskolenämnden redovisar en positiv budgetavvikelse på 0,6 miljoner kronor, Grundskolenämnden en negativ budgetavvikelse på 1,1 miljoner kronor, Gymnasienämnden en positiv budgetavvikelse på 17,0 miljoner kronor och Programnämnd barn och utbildning en positiv budgetavvikelse på 34,9 miljoner kronor.

Programnämnd barn och utbildning har följt nämndernas ekonomiska resultat i den ordinarie uppföljningsprocessen under året. Det har skett bland annat genom den månadsrapport som är uppe i Programnämnd barn och utbildning och som ska ge nämnden aktuell ekonomisk information under året. Månadsrapporten är ett komplement till delårsrapporter och årsrapporten.

När kommunen växer leder det till behov av förskole- och grundskoleplatser som i sin tur innebär kostnader för skolskjuts, elevresor och specialskolor med mera.

Det finns också behov av lokalanpassningar, renoveringar och ersättningar av dåliga och tillfälliga lokaler. Det innebär att barn och elever ibland måste evakueras till andra skolor vilket ibland kan innebära att paviljonger används som tillfälliga lokaler. Förskolor och skolor som startar upp verksamhet under året kan behöva några år innan skolorna har det antal elever som skolan är byggd för, vilket kan få ekonomiska konsekvenser. Det i sin tur ställer krav på en flexibel organisation då antalet barn och elever hela tiden förändras. Skillnaderna i antalet barn och elever mellan vår och höst är stora inom både förskola och skola. Verksamheterna upplever att det är svårt att planera och anpassa sin organisation till faktorer som ett förändrat antal barn och elever, öppningar och stängningar av verksamheter, evakueringar och nybyggnationer.

Under 2022 fanns inget generellt effektiviseringskrav från Kommunstyrelsen eller från Programnämnd barn och utbildning riktat mot driftnämnderna inom programområdet.

Förutsättningarna för verksamhetsåret var en volympott på 30,0 miljoner kronor och därutöver satsningar på 11,4 miljoner kronor och en planeringsreserv på 10,5 miljoner kronor. Medlen i planeringsreserv är utfördelade till kommunala och fristående huvudmän inom förskola och skola som kompensation för ökade kostnader utifrån världsläget, till exempel transportkostnader och ökade livsmedelspriser. De medel som fanns för Topp 25 på 16,0 miljoner och medel för satsningar har fördelats ut till förskola och skola till såväl kommunal som fristående huvudman under våren. Medlen ska bland annat bidra till att skapa bättre förutsättningar och öka tillgängligheten och likvärdigheten till elevhälsan som har uppdraget att tillsammans med övriga inom skolan skapa en god, trygg och positiv lärandesituation.

Sammantaget är bedömningen att våra verksamheter bedrivs på ett sätt som delvis motsvarar våra uppdrag, men att insatser behövs för att få en långsiktig ekonomi i balans samt för att utveckla och stärka uppdragen inom vissa områden och verksamheter.

Programområde barn och utbildning har tilldelats lönekompensation för årets avtal som nu återfinns i driftsnämndernas budgetramar.

Investeringsutrymmet för inventarieinvesteringar 2022 uppgick till 32,0 miljoner kronor och vid årets slut återstod 9,2 miljoner kronor.

5.2 Effektivisering

I den budget som Programområde Barn och utbildning tilldelades inför 2022 innehöll inget generellt effektiviseringsuppdrag från Kommunstyrelsen. Programnämnd barn och utbildning har inte riktat något generellt effektiviseringsuppdrag till driftsnämnderna inom Programområde barn och utbildning. Däremot kan enskilda driftsnämnder ha behov av effektiviseringskrav.

Samtliga verksamheter inom förskola och skola är personalintensiva verksamheter och större delen av budgeten går till personalkostnader.

5.3 Programnämndens egen verksamhet

Programnämndens egen verksamhet har till och med december månad förbrukat 97,2 procent av budgetramen vilket kan jämföras med förra årets förbrukning på 94,5 procent.

En ekonomisk sammanställning över verksamheterna inom Programnämndens egen verksamhet.

Programnämnd Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Förbrukn %	Utfall 2022	Budget avvikelse
Programnämnd	-749	-800	130,5%	-1 044	-244
Programövergripande	-87 246	-83 677	86,6%	-72 445	11 232
Förskola	-235 704	-238 157	102,5%	-244 014	-5 857
Grundskola	-730 238	-751 571	97,8%	-734 691	16 880
Gymnasieskola	-70 338	-105 826	104,1%	-110 116	-4 290
Särskola	11 974	2 893	259,1%	7 496	4 603
Specialskola	-41 784	-43 000	106,7%	-45 867	-2 867
Planeringsreserv/volymp		-15 562	0,5%	-80	15 482
Nettokostnad	-1 154 085	-1 235 700	97,2%	-1 200 761	34 939

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken före belopp är en intäkt

Programnämnd barn och utbildning redovisar en positiv budgetavvikelse på totalt 34,9 miljoner kronor vid årets slut.

Från 2022 har den månadsvisa ekonomiska rapportering till Programnämnd Barn och utbildning fortsatt som ett komplement till delårsrapporter och årsrapport vilket är en del mot en ekonomi i balans. Syftet med månadsrapporten är att tidigt upptäcka avvikelser och åtgärda dessa och också kunna se att åtgärderna ger effekt.

Den politiska nämnden redovisar en negativ avvikelse på 0,2 miljoner kronor.

Programövergripande verksamhet

Centralt skolstöd redovisar en positiv budgetavvikelse på 2,4 miljoner kronor.

Myndighetsverksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse på 1,3 miljoner kronor.

De positiva avvikelserna härrör sig i huvudsak i båda fallen till hel- och deltidsvakanser

samt svårigheten att tillsätta vakanserna. På Myndighetsverksamheten beror det också att fler arbetsplatser flyttat in i lokalerna

Budget 2022 för ”TOPP 25 2025” uppgick till 16,0 miljoner kronor och samtliga medel har fördelats ut under våren såsom tidigare beskrivits. Uppföljning hur medlen använts har beskrivits i delårsrapporter och årsberättelse från driftsnämnder samt fristående verksamheter samt att de kommunala huvudmännen informerat på oktober månads programnämnd.

Utfallet för den programövergripande verksamheten är en positiv budgetavvikelse för 2022.

Lokalkostnader

Inför 2022 har vi fortsatt med en mer systematisk genomgång av kostnad och kostnadsfördelning för programområdets lokaler vilket bland annat inneburit en regelbunden uppföljning av varje enskild fastighet vilket inte varit fallet varit några år bakåt i tiden. Under ett flertal år har lokalkostnader utgjort en osäkerhetsfaktor i det ekonomiska resultatet och det har funnits både budgetavvikelser och felaktigheter.

Programnämnd Barn och utbildning har fortsatt kostnader för Tegelbruket för tomhyra med en beräknad effekt på 2,0–2,5 miljoner kronor för 2022. Det pågår arbete med att finna en lösning angående hyressituationen för Tegelbruket. Frånsett Tegelbruket redovisar lokalerna ett samlat positivt resultat.

Interkommunala ersättningar och köp av platser av extern huvudman

En återkommande osäkerhetsfaktor är den interkommunala debiteringen. Det finns en försening i faktureringen till andra kommuner för elever som väljer skolor i Örebro kommun. Det råder även en eftersläpning av interkommunala kostnader för barn och elever som väljer att gå i förskolor och skolor utanför Örebro kommun.

Det nya regionala systemet, IST, som infördes från mars månad i år för interkommunala intäkter och kostnader för länets kommuner samt för utbetalning till fristående huvudmän inom gymnasieskolan har inneburit månadsvis debitering av köp och sälj av platser inom gymnasieskolan.

Den samlade bedömningen är att interkommunala intäkter och kostnader, samt köp av platser hos fristående huvudmän och institutioner utanför kommun, totalt innebär en negativ budgetavvikelse. Avvikelsen härrör sig framför allt i ett elevtapp för gymnasieskolan.

Örebro har ett flertal nya friskolor som startade verksamhet från hösten 2022. Det kommer att påverka kostnadsbilden negativt då kostnader för lokalersättning tillkommer till de fristående huvudmännen som vi inte haft under 2022 fram till höstterminen 2022.

Skolskjuts/elevresor och köp av plats i specialskolor

Ett ökat antal barn och elever medför ökade behov av skolskjuts/elevresor och behov av platser i specialskolor och andra lösningar för elever med behov av särskilt stöd.

Kostnader för skolskjuts/elevresor påverkas förutom volymökning också av förändringar i prissättning från Region Örebro län som samordnar alla resor. Det goda resultatet för 2021 ser inte ut att upprepas utan att hela den anslagna budgeten för skolskjutsen har använts.

Det är fortsatt angeläget att skolskjuts och elevresor ses över för att säkra kostnads-effektivitet. Detsamma gäller också för elever i specialskolor. Den samlade bedömningen är att skolskjuts/elevresor i kommunen totalt innebär en budget i balans men att det kommer att följas noggrant under året.

Volympott/planeringsreserv

För 2022 uppgick planeringsreserven till 10,5 miljoner kronor och volympotten till 30,0 miljoner kronor.

Av Planeringsreserven återstår det 2,7 miljoner kronor. Medel motsvarande 7,8 miljoner har använts till att för att täcka upp för de ökade kostnader som uppstått i verksamheterna utifrån det säkerhetspolitiska världsläget. Det har inneburit medel för att stödja bland annat måltidsorganisationen med att möta de kostnadsökningar de har drabbats av under 2022.

Vid årets början uppgick volympotten till 30,0 miljoner kronor. Volympotten har använts till avstämning av antal barn och elever i förskola och skola utifrån fastställda avstämningstillfällen i de resursbedömnings modeller som finns inom förskola och skola. Vid årets slut återstår det 12,9 miljoner kronor i volympotten.

5.4 Uppföljning av satsningar

Medel för satsningar 2022 för förskola, grund- och gymnasieskolor

På Programnämnden fattades under våren beslut om fördelning av medel för satsningar till förskola och skola, ärende 421/2022. Satsningarna (som tidigare beskrivits under målområde 2, Skolutveckling tillsammans Topp 25 2025) ska bland annat bidra till att skapa bättre förutsättning och öka tillgängligheten och likvärdigheten till elevhälsan. En satsning på totalt 15,9 miljoner kronor till såväl kommunal som fristående huvudman.

Driftnämnderna har lämnat in förslag till Programnämnd barn och utbildning på satsningar som är genomförbara under året för att stärka skolresultaten. Motsvarande satsning som den kommunala verksamheten fått har de fristående huvudmännen fått ta del av.

Nedan följer en redovisning av satsningar som Förskolenämnden, Grundskole- och Gymnasienämnden samt fristående huvudmän gjort utifrån Programnämndens satsning.

Förskolenämnden

Under våren så har programnämnd barn- och utbildning riktat medel till Förskolenämnden där nämnden föreslås förstärka verksamheten med:

- En psykolog, 0,8 miljoner kronor
- En utbildare i relationskompetens på 25 procent, 0,2 miljoner kronor.

Medlen har riktats till psykologorganisationen inom Grundskolenämnden för att finansiera en utökning av psykologstödet till förskolorna samt finansiera en utbildare i relationskompetens i Vägledande samspel.

Grundskolenämnden

Under våren så har programnämnd barn- och utbildning riktat medel till Grundskolenämnden där nämnden föreslås förstärka verksamheten med:

- En central studie- och yrkesvägledarsamordnare, 0,8 miljoner kronor.

- Kompetensutvecklingsinsatser för studie- och yrkesvägledare, 1,0 miljon kronor
- Utökning med två studie- och yrkesvägledare, 1,2 miljoner kronor
- Kompetensutvecklingsinsatser pga. ändrade läroplaner/kursplaner 1,9 miljoner kronor
- En central lednings/samordningsfunktion till barn-och elevhälsa, 0,9 miljoner kronor
- Utökning med kuratorer och specialpedagoger, totalt fyra tjänster, 2,8 miljoner kronor.
- En närvarosamordnare på 50 procent 0,4 miljoner kronor
- En utbildare i relationskompetens på 25 procent, 0,2 miljoner kronor
- Implementera digitala verktyg ökad tillgänglighet för elevhälsan, 0,7 miljoner kronor

Förvaltningen har påbörjat arbete med att ta fram en huvudmannaplan för studie- och yrkesvägledning (SYV) där plan för hur medel till kompetensutvecklingsinsatser kommer att specificeras, detta planeras bli klart under hösten. Hur tjänsten som SYV-samordnare kommer se ut kommer att utkristalliseras i arbetet med huvudmannaplanen. En pågående kartläggning inom förvaltningen fortgår där tillgången till SYV hos skolorna ses över, för att kunna rikta medel dit behov av utökad SYV är störst.

Medel till kompetensutvecklingsinsatser kopplat till ändrade läroplaner och kursplaner används bland annat för att finansiera samarbetet med Inger Eriksson, professor i pedagogik. Här arbetar lärargrupper i olika ämnen på sju skolor gemensamt med kartläggning av vilka svårigheter elever har i relation till läroplanen och hur undervisningen kan förändras så att eleverna når målen.

Arbete med att införa en central lednings- och samordningsfunktion till barn-och elevhälsan är just nu parkerad utifrån den kommande organisationsförändringen och arbetet planeras att påbörjas under 2023. Medel för utökning av med kuratorer och specialpedagoger har inte ännu tagits i bruk, men här pågår just nu kartläggning för att fördelningen av förstärkningen ska ske utifrån behov. Förvaltningen ämnar rikta insatserna kopplat till tidiga insatser. Medel att tillsätta en närvarosamordnare på 50 % har gått till centralt skolstöd som kommer hantera rekryteringen vidare. Medel från programnämnden riktade mot elevhälsan används även till det fortsatta arbetet med att säkerställa en hållbar organisation för att utbilda medarbetare i Vägledande samspel. Utbildningarna handlar om hur man som pedagog kan utveckla sin relationskompetens och hålls av psykologgruppen. Förstärkningen från programnämnden har möjliggjort en ökning med 25 % av utbildningsresurs under våren 2022, där en stor del av insatsen varit riktad mot Mellringeskolan.

Förvaltningen har ännu inte använt medel för att implementera digitala verktyg för ökad tillgänglighet för elevhälsan. Detta är något som kräver en mer långsiktig planering och kunde därför inte genomföras under 2022.

Gymnasienämnden

Tillfällig förstärkning i form av statligt stöd varav Gymnasienämnden har erhållit 3,1 miljoner kronor. Syftet med medlen är att bidra till goda förutsättningar för att säkerställa att elever får den utbildning de har rätt till, trots coronapandemin.

Gymnasienämnden har beslutat att fördela medlen med fokus på följande:

- stärka måluppfyllelsen

- stärka lärarnas kompetenser att använda digitala verktyg för att öka elevernas lärande
- stärka elevhälsans kompetenser och förutsättningar att använda digitala verktyg för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål
- stärka arbetsmiljön för alla medarbetare, chefer och elever

Satsning ökad tillgänglighet elevhälsa:

Gymnasienämnden har erhållit en permanent budgetförstärkning på 5,5 miljoner kronor avseende en satsning som ska bidra med att skapa bättre förutsättningar och öka tillgängligheten och likvärdigheten till elevhälsan som har uppdraget att tillsammans med övriga inom skolan skapa en god, trygg och positiv lärandesituation.

Det ökade ekonomiska utrymmet har medfört att skolorna bland annat kunnat rekrytera förstärkningar inom elevhälsan.

Satsning förstärkning studie- och yrkesvägledare:

Gymnasienämnden har erhållit en permanent budgetförstärkning på 1,2 miljoner kronor avseende satsning för att stärka studie- och yrkesvägledningen. För att säkerställa en märkbar effekt för samtliga gymnasieskolor hänförligt till denna satsning håller förvaltningen på och utreder vart tillkommande personer ska placeras organisatoriskt samt hur tjänsterna ska utformas för att möta behovet som finns i verksamheten på bästa sätt.

Medel i samband med ändrade läroplaner:

Nämnden har erhållit medel, 0,6 miljoner kronor för att skapa förutsättningar för att möta regeringens beslut om reviderade läroplaner som nu innehåller både helt nya formulering och en del omformuleringar. När det gäller kunskapsområdet sex- och samlevnad så är detta stärkt och byter namn till sexualitet, samtycke och relationer. Medlen har fördelats ut till skolorna som själva prioriterar hur medlen ska nyttjas. Att implementering av de reviderade läroplanerna sker följs upp i ordinarie kvalitetsuppföljning och stöttning från centrala funktioner på förvaltningen sätts in vid behov. Per denna rapport flyter arbete på väl.

Vissa av de tillkommande medlen är tillfälliga och andra tillkom under året vilket medfört att verksamheten inte kunnat nyttja alla medel fullt ut 2022. Detta medför att utfallet tillfälligt för i år har förbättrats, framför allt på det reguljära gymnasiet. Det är dock inte möjligt att belopp sätta den tillfälliga effekten då nyttjandet ser olika ut på olika skolor. Stor medvetenhet om vilka medel som inte kommer att återkomma nästa år finns samt kostnadseffekten av att personalförstärkningar får helårseffekt tas i beaktande inför kommande års budgetarbete.

Fristående huvudmän

Fördelning av medel för satsningarna har skett till de fristående huvudmännen i enlighet med ovan beslutad resurstilldelning. Summan baseras procentuellt på tilldelningen utifrån varje verksamhetsområde.

För förskolans del har de fristående huvudmännen totalt tilldelats 146 tkr när det gäller barn- och elevhälsosatsningar, för grundskolan totalt 1 103 tkr och för gymnasieskolan totalt 3 122 tkr.

För satsningar inom Studie- och yrkesvägledningen har de fristående huvudmännen för grundskolan totalt tilldelats 658 tkr och gymnasieskolan totalt 675 tkr.

När det gäller satsningar utifrån reviderade läroplaner har en tilldelning skett med 137 kr per elev för alla både kommunala och fristående huvudmän inom grundskolan och gymnasieskolan.

De fristående huvudmännen har fått inkomma med information om hur medlen nyttjats. Här finns ett antal olika satsningar och huvudmännen beskriver bland annat fortbildning inom TAKK⁴, ICDP⁵, Barn HLR⁶ och barnolycksfall samt specialpedagogisk handledning. Vidare uppges att medlen använts till handledning och kompetensutveckling för studie- och yrkesvägledarna men även till viss del utökad bemanning samt utökning av kurators tjänstgöringsgrad. Det finns också en satsning gällande extra timmar för elevhälsans tillgänglighet i verksamheten i form av schemalagda och kontinuerliga coachsamtal med pedagoger. Utökning inom elevhälsan och fortbildning samt förebyggande aktiviteter är också exempel på satsningar.

Med hänvisning till de reviderade läroplanen och kursplanerna har medlen har också använts till kompetensutvecklingsdagar och vikariekostnader för det.

---

⁴ TAKK är en metod att stödja kommunikation. Tecknen används tillsammans med tal, som stöd vid språkutveckling och på den nivå där eleven befinner sig. Det underlättar språkförståelse och lärande men även som ersättning för talat språk.

⁵ ICDP-International Child Development Programme. Programmet Vägledande samspel/ICDP, ett relationsorienterat och empatibaserat program.

⁶ Hjärt-lungräddning

5.5 Driftnämndernas ekonomiska resultat

I nedanstående tabell redovisas förbrukning för perioden januari till december per nämnd inom programområdet.

Nämnd Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Förbrukn %	Bokslut 2022	Budget- avvikelse
Förskolenämnd	-835 745	-863 450	99,9%	-862 829	621
Grundskolenämnd	-1 401 943	-1 478 820	100,1%	-1 479 876	-1 056
Gymnasienämnd	-527 114	-528 540	96,8%	-511 510	17 030
Programnämnd	-1 154 085	-1 235 700	97,2%	-1 200 761	34 939
Nettokostnad	-3 918 887	-4 106 510	98,7%	-4 054 976	51 534
Varav intraprenader					1 355
Totalt exklusive intraprenader					50 179
Ingående ackumulerat resultat intraprenader					37 834
Ianspråktagande ack resultat 2022					2 000
Nya underskott 2022					-320
Nya överskott 2022					10 663
Utgående ackumulerat resultat intraprenader 2022					50 177
Avvikelse inklusive ianspråktagande av ack resultat 2022					
Årets avvikelse exkl intraprenader					50 179
Årets avvikelse intraprenader					10 343
Justerad avvikelse inkl intraprenadernas över/underskott					60 522

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken är en intäkt

Nedan följer en redovisning av driftsnämndernas ekonomi för 2022.

Inledningsvis några gemensamma förutsättningar för förskola och skola

Nämnderna har arbetat med att fullgöra uppdraget för 2022, att uppnå god ekonomisk hushållning, vilket innebär budget i balans, att anpassa organisationen till årets budgetram. Tilldelningen bygger till största delen på resursfördelningsmodellerna för förskola och skola. Därutöver tilldelas nämnder resurser för anslagsfinansierad verksamhet. Det ekonomiska arbetet har haft fokus på att klara av att ta emot nya barn och elever, men också att anpassa organisationen utifrån faktiskt antal barn och elever. Det ställer krav på en flexibel organisation, då antalet barn och elever hela tiden förändras.

Både förskola och skola är personalintensiva verksamheter och större delen av budgettilldelningen går till personalkostnader vilket innebär att det främst är personalorganisationen som måste förändras när budgetförutsättningar ändras. Att få helårseffekt på personalförändringar kan vara svårt då många åtgärder sker först till hösten i samband med nytt läsår. Inom förskolan är det stora variationer i antalet barn mellan vår och höst.

Nedan följer en sammanfattning av driftsnämndernas slutliga årsberättelser

Förskolenämnden

Förskolenämnden har till och med december månad förbrukat 99,9 procent av tilldelad budgetram för 2022. Utifrån utfall till och med december månad redovisar Förskolenämnden ett positivt resultat på 0,6 miljoner kronor. Exklusive intraprenaderna innebär det ett negativt resultat på 4,5 miljoner kronor.

Intraprenaderna visar sammantaget en positiv budgetavvikelse på 5,1 miljoner kronor se tabell under rubrik Intraprenadernas resultat.

Som grund för budgeten ligger barnantalet i oktober 2021. Elevantalet ökade som vanligt under våren jämfört med oktober. Höstens barnantal förväntades ligga lite lägre jämfört med hösten 2021. Totalt sett innebar det att nämndens budgetram minskade med cirka 5,2 miljoner kronor för kvartal 3 kopplat till barnantal.

I oktober 2022 fattade Programnämnd barn och utbildning beslut om att fördela ut ej förbrukade medel från Programnämndens planeringsreserv till driftnämnderna för att användas för ökade kostnader kopplade till ökade livsmedelspriser. Detta medförde en ramförstärkning till Förskolenämnden på 1,6 miljoner kronor. Därutöver valde Programnämnd barn- och utbildning att skjuta till 2,3 miljoner kronor för att minska de negativa effekterna på barnens kunskapsutveckling och hälsa till följd av covid-19-pandemin.

Verksamheterna har arbetat intensivt under året med sin ekonomi för att få en budget i balans genom att anpassa organisationen till följd av kostnadsökningar och till den demografiska utvecklingen.

En bidragande orsak till årets resultat är att verksamheterna har kompenserats med högre sjuklöner på 9,7 miljoner kronor under våren.

I budgeten för 2022 avsattes 1,0 miljoner kronor till Förskolenämndens planeringsreserv, medlen har verksamheten använt till inköp av IT-utrustning.

Effekter av pandemin är inte i sig en bidragande anledning till det ekonomiska resultatet för året. Det ekonomiska resultatet har snarare förbättrat det ekonomiska läget då personalfrånvaron inte alltid ersatts fullt ut samt att verksamheterna kompenserats med medel från bland annat Programnämnd barn och utbildning.

Förskolorna exklusive intraprenader visar en negativ budgetavvikelse på -1,0 miljoner kronor. Enheterna har under året varit försiktiga i sina prognoser vilket ger ett bättre ekonomiskt bättre resultat än rapporteringar. Barnantalet för hösten har varit något lägre än vad som prognostiserats. Merparten av förskolorna visar ändå en budget i balans eller ett mindre underskott, men det finns några enheter som sticker ut och prognostiserar större underskott/överskott. För de förskolor som inte visar på en budget i balans eller har en mindre negativ avvikelse, beror avvikelsen på att enheterna inte har fulla förskolor, få barn i kö och/eller har tappat barn till hösten. Detta kan bero på att barn gått till annan förskola. Förskolorna har kostnader på grund av sjukskrivningar och barn i behov av särskilt stöd som kräver ökade resurser som i sin tur leder till ökade kostnader.

Att få helårseffekt på personalförändringar är svårt då många av åtgärderna sker först till hösten i samband med terminsstarten och personal som är övertalig till hösten kommer behöva rekryteras igen till våren då barnantalet åter förväntas öka.

Förvaltningsgemensamt resultat visar en negativ budgetavvikelse på 2,5 miljoner kronor som är hänförligt till högre utbetalda medel för tilläggsbelopp, för lågt budgeterade kostnader för företagshälsovård och friskvård samt högre IT relaterade kostnader än prognostiserat.

I förskolan är det stora svängningar av antalet barn i förskolan under vår och höst. Det innebär att avdelningar öppnar och stänger särskilt under våren vilket ställer krav på en flexibel organisationen och det påverkar också förskolan ekonomiskt.

Ett av kraven kommunen har är att tillgodose att alla barn får en placering inom fyra månader. För att möta kravet krävs en flexibel organisation och lokaler vilket är en bidragande orsak till alla ny-/ombyggnationer och tillfälliga avdelningar som öppnas och stängs. Flexibilitet är resurskrävande eftersom det är svårt att få ekonomi på tillfälliga lösningar samt i uppstartskeden av verksamheter.

Den kommungemensamma förskolan på obekvämtid, Västerpark redovisar en positiv budgetavvikelse på cirka 0,2 miljoner kronor vid årets slut.

Planeringsreserven har använts till politiska prioriteringar/satsningar i sin helhet.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden har till och med december månad förbrukat 100,1 procent av nuvarande budgetram. Grundskolenämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på 1,1 miljoner kronor. Den kommungemensamma måltidsorganisationens utfall visar på en negativ avvikelse med 5,8 miljoner kronor.

Intraprenadernas utfall visar en positiv budgetavvikelse på 1,8 miljoner kronor. Några få enheter kommer att behöva använda del av det ackumulerade resultatet från tidigare år för en budget i balans.

Som grund för 2022 års budget ligger elevantalet i oktober 2021. Elevantalet ökade under våren 2022 jämfört med oktober 2021 och vid delår 1 förväntades en elevökning till hösten delvis på grund av ökat flyktingmottagande. Antalet elever inom grundskola och grundsärskola minskade dock i stället då flera friskolor har etablerat sig. Totalt sett innebär detta att budgetramen har minskat med cirka 2,7 miljoner kronor, vilket är en större minskning än vad som prognostiserades vid delår 2.

Grundsärskolan exkl. intraprenaderna redovisar en negativ avvikelse på 0,6 miljoner kronor. Adolfsberg vägs upp av det överskott de andra Adolfsberghetenarna lämnar. Dessa två enheter behöver ses i kombination då resursfördelningsmodellen inte har en tydlig avgränsning, omformad resursfördelningsmodell är klar och sätts i bruk 2023.

Enheten för flerspråkighet redovisar en positiv avvikelse på 1,4 miljoner kronor. Åtgärderna som gjorts för att hantera det riktade sparbetet på ca 15 procent som verksamheten fick inför 2020 har nu fått effekt. Utmaningen nu ligger i att sakta skala upp och förstärka undervisningen där det finns störst behov av det utan att dra på sig en för stor kostnad igen.

Måltidsverksamheten är en kommungemensam organisation som utöver grundskolor även tillhandahåller måltider inom förskola, gymnasiet och vård- och omsorg. Under oktober månad har måltidsverksamheten fått en förstärkning om 3,7 miljoner kronor från programnämnd Barn- och utbildnings planeringsreserv, vilket resulterar i att måltidsverksamheten har en negativ avvikelse på 5,8 miljoner kronor. Anledningen till underskottet är kraftigt stigande livsmedels- och transportkostnader till följd av världsläget. Anpassningar av menyer görs men det kommer inte kunna hämta underskottet, inför 2023 kommer verksamhetens priser behöva räknas upp i större utsträckning än tidigare år då priserna befaras fortsätta öka. I samband med omorganisation 2023 kommer måltidsverksamheten att flyttas från Grundskolenämnden till Teknik- och servicenämnden.

Förvaltningsgemensamma kostnader finansieras via ramavdrag från resursfördelningsmodellerna och resultatet är en positiv avvikelse på 1,8 miljoner kronor, detta till trots att ekonomiavdelningen genom missförstånd ej rekvirerat 7 miljoner kronor i

statsbidrag under våren. Detta vägs dock delvis upp av att budgeten för kompetensutveckling samt vakanta tjänster i avvaktan på omorganisationen har en positiv avvikelse. Dessutom har nämnden erhållit medel från programnämnden för satsningar att förstärka elevhälsa och SYV som inte kommer att förbrukas i sin helhet då besked kom under våren och mycket av medlen avser tjänster med kompensation för helårseffekt. Även IT-relaterade kostnader visar ett lägre utfall än budgeterat.

Pandemin är inte en bidragande anledning till det negativa utfallet, utan har snarare bidragit till att förbättra det ekonomiska läget då personalfrånvaro inte alltid ersatts fullt ut samt att verksamheterna kompenserats med 11,5 miljoner kronor för högre sjuklöner under våren.

Gymnasienämnden

Gymnasienämnden har till och med december månad förbrukat 96,8 procent av tilldelad budgetram för 2022. Gymnasienämndens ekonomiska utfall för 2022 visar på en positiv avvikelse mot budget på 17,0 miljoner kronor. Det motsvarar en avvikelse mot budget i förhållande till budgetomslutningen på 3,2 procent.

Nämnden har inför året inte ålagts något effektiviseringskrav. Däremot har det reguljära gymnasiet sedan flera år haft svårighet att nå en ekonomi i balans. Åtgärder för att anpassa organisationen till elevantal och budget har beslutats och genomförts, framför allt gjordes omfattande arbete under 2021 men inte i tillräcklig omfattning för att klara av att möta elevminskning och effektiviseringskrav som ålagts verksamheten. Arbetet har fortsatt under 2022 och nu kan det konstateras att genomförda åtgärder inneburit att nämnden tagit markanta steg mot en ekonomi i balans.

Redan i prognosen som rapporterades i delårsrapport 2 hade hänsyn tagits till elevförändringen hänförlig till hösten och starten av det nya läsåret. Elevavstämningen som gjordes i mitten av oktober visade att utfall avseende elevantal stämmer väl med antaganden i delårsrapport 2 med undantag för de erkänt svårprognostiserade Introduktionsprogrammen och Språkintröduktion där antal elever avviker från prognostiserat.

Reguljära gymnasiet har i flera år haft svårigheter att nå en ekonomi i balans. Åtgärder har vidtagits och till stor del framgångsrikt genomförts, dock har effektiviseringskrav och minskad rambudget till följd av elevminskningar samt det faktum att personal- och organisationsförändringar tar tid gjort att kostnaderna ändå överstigit budget. Redan i delår 1 så indikerade prognoser att verksamheten under 2022 skulle uppnå en markant förflyttning mot en ekonomi i balans och resultatet visar att så är fallet. Viktigt att notera är att förflyttningen i år delvis påverkas av tillkommande budgetmedel samt tillfälliga intäkter. Verksamheten har inte hunnit nyttja alla medel till avsedda insatser, exempelvis på grund av att de är tänkta att nyttjas till en utökning av personal inom elevhälsan. Rekrytering utifrån de nya budgetförutsättningarna har gjorts men personer har inte varit på plats hela året utan full kostnadsökning motsvarande budgettillskottet för elevhälsa kommer att ses först kommande år.

Introduktionsenheten på Virginska gymnasiet visar en positiv avvikelse mot budget på 1,1 miljoner kronor. Osäkerheten i elevantalet är större här än vid andra gymnasieprogram då elevunderlaget fluktuerar mera under året. Arbete med att anpassa organisationen efter aktuellt elevantal och förväntade förändringar under året pågår löpande.

Riksgymnasiets positiva budgetavvikelse beror på det budgettillskott på 16,0 miljoner som verksamheten fick inför 2022 av Programnämnd barn och utbildning. Arbetet

pågår för att omvandla medlen till verksamhet med målsättningen att öka attraktiviteten och kvaliteten.

Förvaltningsövergripande visar en positiv avvikelse på 1,5 miljoner kronor. Nämnden har erhållit medel från Programnämnd Barn och utbildning för att genomföra åtgärder som syftar till att bl. a skapa bättre förutsättningar och öka tillgängligheten till elevhälsa och SYV-resurser. Dessa medel är ett permanent tillskott till nämndens budgetram och för att få ut största möjliga nytta planerar förvaltningen att använda medlen till permanent personalförstärkning. Det tar tid att få personer på plats varför full kostnadseffekt inte kommer att uppnås 2022.

Intraprenadernas resultat

Tabellen nedan visar intraprenadernas resultat 2022 per förskola och grundskola.

Intraprenader Belopp i tkr	Ackumulerat resultat	Budget avvikelse	Förbrukat ackumulerat resultat	Nya underskott	Nya överskott	Nytt ackumulerat resultat
Förskolor						
Norrby förskolor	-162	65	0	0	0	-97
Förskolor Lillån	3 074	630	0	0	630	3 704
Förskolor Varberga	3 546	43	0	0	43	3 590
Rosta förskola	1 200	1 897	0	0	1 897	3 097
Förskolor Väster	2 503	2 472	0	0	2 472	4 976
Nettokostnad	10 163	5 107	0	0	5 042	15 270

Intraprenader Belopp i tkr	Ackumulerat resultat	Budget avvikelse	Förbrukat ackumulerat resultat	Nya underskott	Nya överskott	Nytt ackumulerat resultat
Grundskolor						
Lillåns skola, Lillåns södra skola	4 638	-58	-58			4 580
Västra Engelbrekt, Tegner och - Bruketskola	1 855	-1 793	-1 793			62
Almbyskolan F-9	5 716	5			5	5 721
Engelbrekt 4-9	4 267	-117	-117			4 150
Gumaelsskolan 7-9	2 610	-1 443	-1 443			1 167
Mellringeskolan F-6	-388	-174	-174	-174		-562
Mellringeskolan 7-9	111	-89	-89			22
Norrbyskolan F-6	-204	-146	-146	-146		-350
Stora Mellösa F-6	926	295			295	1 220
Stureskolan F-3	1 297	164			164	1 461
Wällerska skolan F-6	1 688	301			301	1 989
Brunnskolan F-6	1 547	-4	-4			1 543
Brickebacken F-6	3 609	653			653	4 262
Vivallaskolan F-6		2 135			2 135	2 135
Hagaskolan F-6		2 067			2 068	2 067
Nettokostnad	27 671	1 797	-3 824	-320	5 621	29 466

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken före belopp är en intäkt

Intraprenadernas ackumulerade resultat är fortsatt positivt för både förskolor och grundskolor. Resultaten mellan enheterna skiljer sig åt och några förskolor och skolor behöver använda eget kapital för att täcka årets negativa budgetavvikelse.

5.6 Investeringar

Objekt Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Förbrukat %	Bokslut 2022	Avvikelse
Förskolenämnd	-3 242	-4 989	55%	-2 726	2 263
Grundskolenämnd	-18 678	-21 631	69%	-14 921	6 710
Gymnasienämnd	-2 142	-5 380	95%	-5 125	255
Datorer i skola Programnämnd	-20 479				
Nettokostnad	-44 541	-32 000	100%	-22 772	9 228

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken är en intäkt

Investeringsutrymmet för inventarieinvesteringar 2022 uppgår till 32,0 miljoner kronor.

Utfallet för året uppgår till 22,8 miljoner kronor vilket innebär att hela utrymmet för 2022 inte har förbrukats.

En investering är förenad med driftskostnader i form av avskrivning och internränta och denna kostnad ska inrymmas inom förskolans eller skolans tilldelade budgetram.

Medel har använts till inköp av inventarier till förskolor och skolor, för närvarande är det utrustning av nya förskolor och skolor.

6. Fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag	2018	2019	2020	2021	2022
Ekonomisk avvikelse, programområdet, mnkr	-81,0	-6,7	40,5	66,9	51,5
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	153 367	155 696	156 381	156 888	158 205
Åldersgruppen 1-5 år	9 409	9 458	9 305	9 067	8 987
Åldersgruppen 6-15	18 134	18 656	18 989	19 283	19 516
Åldersgruppen 16-18 år	5 021	5 047	5 073	5 175	5 266
Förskoleverksamhet					
Antal barn i kommunal förskola	7 145	7 202	7 118	6 907	6 880
Antal barn i pedagogisk omsorg, dagtid	0	0	0	0	0
Antal barn i fristående förskola	1 096	1 073	1 032	1 076	1 012
Antal barn i pedagogisk omsorg, fristående regi	28	45	49	48	56
Andel inskrivna barn i fristående förskola	13	13	13	13	13
Antal barn fr andra kommuner i ÖK förskolor	16	18	18	14	21
Antal intraprenader	6	6	5	5	5
Grundskoleverksamhet					
Antal elever i kommunal grundskola	14 389	14 925	15 273	15 531	15 618
Antal elever i obligatorisk särskola	149	184	195	220	228
Antal elever i fristående grundskola	3 463	3 526	3 550	3 360	3 327
Andel elever i fristående grundskola	19	19	19	18	18
Antal elever fr andra kommuner i ÖK grundskolor	72	74	76	76	77
Antal elever fr andra kommuner i ÖK särskolor	6	5	4	1	0
Antal intraprenader	11	11	12	12	12
Gymnasieverksamhet					
Antal elever i kommunal gymnasieskola	5 270	5 163	4 896	4 603	4 546
Antal elever i kommunal gymnasiesärskola	104	111	137	147	149
Antal elever i fristående gymnasieskola	1 420	1 521	1 760	1 844	1 882
Antal elever i andra kommuner fr ÖK	184	128	202	205	189
Antal elever fr andra kommuner i ÖK i gymnasieskolor	1 589	1 552	1 513	1 338	1 297
Antal elever fr andra kommuner i ÖK särskolor	43	47	54	58	49
Andel elever i fristående gymnasieskola	28	29	33	36	36
Antal intraprenader	0	0	0	0	0

*Utveckling av faktiskt antal barn och elever i förskola och skola oavsett huvudman, per den 15 oktober

7. Åtaganden

Nedan redovisas en sammanställning av Programnämnd barn och utbildnings egna åtaganden utöver inriktningar från ÖSB, utifrån årets Programplan samt status på dessa enligt följande: ej påbörjad, påbörjad, slutförd.

Målområde 1 Örebroare i sin fulla kraft

Inga riktade åtaganden inom målområdet.

Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

Nämndens åtagande:

- Stärka elevhälsans arbete. SLUTFÖRD
- Satsningar på skolutveckling inom ramen för ”Skolutveckling tillsammans Topp 25 2025” ska fortsätta, i syfte att nå ökad måluppfyllelse. SLUTFÖRD

Målområde 3: Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

Inga riktade åtaganden inom målområdet.

Målområde 4: Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

Inga riktade åtaganden inom målområdet.

Målområde 5: Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

Inga riktade åtaganden inom målområdet.

Målområde 6: Hållbara och resurseffektiva Örebro

Nämndens åtaganden:

- Se över möjligheten att ta in barnomsorgsintäkter från vårdnadshavare inom fristående förskolor och pedagogisk omsorg. PÅBÖRJAD
- Fortsätta arbetet för en enhetlig process för interkommunala ersättningar för förskola, grundskola, gymnasieskola och särskola. PÅBÖRJAD
- Se över möjligheten att ha en gemensam kö- och antagningsprocess inom förskola och pedagogisk omsorg. PÅBÖRJAD
- Fortsatt säkra behov och kostnadsutvecklingen för skolskjuts och lokaler. PÅBÖRJAD